

Bogdan Dolenc

Sveti Janez Henrik Newman

Svetnik, ki nagovarja srca
Šmarnice 2020

SŠK-SKU

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —
CELJE - LJUBLJANA

VSEBINA

BESEDA ZA UVOD	7
1 SVETNIK JE »ČLOVEK ZA VSE ČASE«	7
2 MOJA DUŠA NAJ BO S SVETNIKI	12
3 TUDI ANGLIJA JE RODILA SVETNIKE	15
4 NEWMANOV OTROŠTVO	18
5 MLADOST IN PRVO SPREOBRNENJE	21
6 ŠTUDIJ V OXFORDU – PREIZKUŠNJE IN USPEHI.....	24
7 UČITELJ IN DUŠNI PASTIR	27
8 KAKŠNA TANČICA JE VIDNI SVET!	30
9 NOVI PRIJATELJI – CERKVENI OČETJE	33
10 POTOVANJE PO SREDOZEMLJU	36
11 BOLEZEN IN IZROČITEV BLAGI LUČI BOŽJE PREVIDNOSTI	39
12 VRNITEV V ANGLIJO IN SLOVO OD PRIJATELJA	42
13 ZAČETEK OXFORDSKEGA GIBANJA ZA PRENOVO CERKVE ...	45
14 PRIDIGAR V CERKVI DEVICE MARIJE	48
15 SAMOTA, MOLITEV IN ŠTUDIJ	51
16 SLOVO OD VERNIKOV	54
17 SPREJEM V KATOLIŠKO CERKEV	57
18 PRIDRUŽEN EDINI KRISTUSOVI ČREDI	60
19 BIRMINGHAM IN RIM	63
20 STOPIL BOM K BOŽJEMU OLTARJU	66
21 ORATORIJ SV. FILIPA NERIJA PRIDE NA ANGLEŠKO	69
22 ORATORIJ V LONDONU	72
23 PROČ Z ORATORIJANCI!	75
24 SVET SE STARA, CERKEV PA JE VEČNO MLADA	78

25	DELO ZA KATOLIŠKO UNIVERZO NA ÍRSKEM	81
26	VZGOJNO DELO V BIRMINGHAMU	84
27	GOTOVOST IN ZVESTOBA KLJUB KRIŽU	87
28	NAPAD IN OBRAMBA	90
29	OBLAK SE JE UMAKNIL	93
30	V TEM ČLOVEKU JE SVETNIK	96
31	BOG ME NI USTVARIL V PRAZNO	99
LITANIJE MATERE BOŽJE		103
Literatura o sv. Janezu Henriku Newmanu v slovenščini		107
Previdi Newmanovih del.....		107
Literatura		107

1.

SVETNIK JE »ČLOVEK ZA VSE ČASE«

V letošnjih šmarnicah se podajamo na tuje, na Angleško, k nemu od sinov angleškega naroda. Podajamo se k Janezu Henriku Newmanu, človeku 19. stoletja, spreobrnjencu iz Anglikanske cerkve v Katoliško, ki je v svojih poznih letih dosegel tudi čast kardinala. A kaj je čast kardinala v primeri s tem, da je ta mož oktobra lani dosegel čast oltarja – papež Frančišek ga je razglasil za svetnika Katoliške cerkve. Spoznali bomo moža, ki nam kljub krajevni in časovni oddaljenosti ni tuj, saj kot svetnik pripada vsem, tudi nam, pripada vesoljni, Katoliški cerkvi. Svetniki so namreč »ljudje za vse čase«, nikoli niso zastareli. Živeli so ali živijo v svojem času, obenem pa segajo onkraj njega in so vzorniki ter dobrotniki ljudi vseh časov.

Svetega Janeza Henrika Newmana si lahko po njegovih spisih izberemo za duhovnega voditelja. Lahko nam je učitelj v bogoslovni znanosti, predvsem pa je naš nebeški prijatelj in priprošnjik pri Bogu. Na njegovo priprošnjo sta se že zgodila dva potrjena čudeža, dve čudežni ozdravitvi v Združenih državah. Na podlagi teh ga je Cerkev leta 2010 razglasila za blaženega, lani pa za svetnika. Svetniki »nas spodbujajo s svojim svetlim zgledom in nas vedno podpirajo s svojo bratsko priprošnjo, da bi se tudi v nas uresničila skrivnost odrešenja«.

Razglasitev za svetnika je slovesna papeževa izjava, ki nezmotno potrjuje, da je določen človek sveto živel in dosegel nebeško slavo. Če so se mu dotlej priporočali le zasebno ali znotraj določenega naroda, mu gre potem javno češčenje v vsej Cerkvi. Slovenci smo v zadnjih letih doživeli dve razglasitvi za blaženega. To sta škof Anton Martin Slomšek in mučenec Alojzij Grozde. Ob njiju pa imamo še mnoge svetniške kandidate. Tudi na slovenskih tleh raste svetost. Janez je gledal veliko množico iz vseh narodov, ljudstev in jezikov, »ki stojijo pred prestolom in pred Jagnjetom, ki so oblečeni v bela oblačila« (Raz 7,9), v rokah pa držijo palmove veje mučeništva. Med njimi je tudi tisoče in tisoče Slovencev.

Svetniki so »najžlahtnejši sadovi na drevesu Kristusove Cerkve«. Tudi zaradi njih je Cerkev sveta, celo »neuničljivo sveta«. Prva med svetniki pa je Jezusova mati Marija, »kraljica vseh svetnikov«. Slikarji jo radi slikajo kot luno, ki jo obdajajo zvezde, in s tem povedo, da je največja med svetniki.

Ko je bil kardinal Janez Henrik Newman že slaboten starček, ga je neki otrok prostodušno vprašal: »Kdo je večji: kardinal ali svetnik?« Newmana otroška radovednost ni zmedla. Za trenutek je pomislil in odgovoril: »Kardinali pripadajo temu svetu, svetniki pa pripadajo nebesom.«

Pozdravljena, Božja Mati, kraljica vseh svetnikov, žena, obdana s soncem in okronana z nebeškimi zvezdami. Vsi rodovi so te in te bodo blagrovali. Tudi mi se danes pridružujemo tej hvali skupaj z vsemi odrešenimi. Nekoč

*pa te bomo proslavljali v družbi svetnikov in te slavili v
nebeškem Jeruzalemu.*

Iz Newmanovih duhovnih spisov

Kraljica vseh svetnikov – prosi za nas!

Sveti Janez Henrik Newman – prosi za nas!

4.

NEWMANOVO OTROŠTVO

Pri včerajšnjem branju smo spoznali Anglijo, domovino svetega Janeza Henrika Newmana, ki je že v 7. stoletju sprejela krščanstvo in je rodila veliko svetnikov. Mnoge častimo tudi pri nas. Iz angleških samostanov je na evropsko celino prišlo veliko menihov – misijonarjev. Od srednjega veka dalje sta na tamkajšnjih univerzah cveteli učenost in svetost. Reformacija pod kraljem Henrikom VIII. v 16. stoletju pa je prinesla opustošenje in je deželo odtrgala od Rima.

Romantični pesnik William Wordsworth, ki je bil sodobnik Janeza Henrika Newmana, je zapisal: »Otrok je oče moža.« S tem je povedal, kako odločilnega pomena je otroštvo za ves nadaljnji razvoj človeka, tudi za njegovo rast v veri.

Newman se je rodil 21. februarja 1801 v središču Londona. Čez dva meseca je bil krščen v bližnji anglikanski župnijski cerkvi. Doživljal je srečno otroštvo in blagoslov ljubeče ter tesno povezane družine. Oče John in mati Jemima sta imela šest otrok, tri sinove in tri hčere. Janez Henrik je bil najstarejši. Za njim so prišli še brat Charles, sestra Harriet, brat Francis, sestra Jemima in najmlajša Mary. Oče je bil bankir in solastnik banke. Materin dekliški priimek Fourdrinier razodeva, da je bila francoskega rodu, potomka kalvinskih beguncev, ki so v 17. stoletju zaradi preganjanj iz Francije pribežali v Anglijo.

Kar zadeva versko prepričanje, je bila družina Newmanovih običajna anglikanska družina. Njihovo krščanstvo se je osredotočalo na Sveto pismo, na prebiranje in poslušanje svetopisemskih zgodb. Newman je kasneje zapisal: »Že od otroških let so me vzgajali tako, da sem z velikim veseljem bral Sveto pismo.«

Oba starša sta bila glasbeno nadarjena. Dobro sta se ujemala in rada sta imela otroke. Oče Newman je bil prilagodljiv, človek ustaljenih navad, sicer pa svobodmislec. Gospa Newman je bila ljubeča žena in dobra mati. Otroci so vsi po vrsti ohranili lepe spomine na otroštvo. Najstarejši Janez Henrik je večkrat prevzel vodilno vlogo, pisal je norčave igrice, ki se jih je igral z brati in sestricami.

Ko mu je bilo sedem let, ga je oče poslal v šolo, kjer je pokazal veliko nadarjenost. Bil je ljubezniv in marljiv, a nekoliko vzkipljiv deček. Rad je bral, pisal in nastopal v predstavah. Od zgodnjih let je imel rad glasbo. Ko mu je bilo deset let, mu je oče kupil violino, ki jo je vse življenje imenitno igral.

Imel je bujno domišljijo. Včasih se mu je zdelo, da je zemeljsko življenje bolj podobno sanjam in da je ves vidni svet le privid. Nihče pa mu v tem času ni govoril o katoliški veri; poznal jo je le po imenu. Tudi šola je bila vse prej kot katoliška.

Droben spomin iz otroštva je povezan tudi z Marijo. Kot desetleten otrok je na prvi strani svojih pesmi, ki jih je zložil, narisal križ in ob njem nekaj, kar se je zdelo kot ogrlica. »Toda danes vidim,« je zapisal v svojih zrelih letih, »da nisem narisal nič drugega kakor rožni venec s pritrjenim majhnim križem.« Pozneje mu je postala prav molitev rožnega venca nadvse dragocena.

Veroizpoved vsebuje glavne stvari, ki nam jih je Bog razodel o sebi. Velikanska moč rožnega venca pa je v tem, da se pri njem veroizpoved preliva v molitev. Seveda je veroizpoved v nekem smislu molitev in dejanje češčenja Boga. Rožni venec pa nam nudi velike resnice o Njegovem življenju in smrti, da o njih razmišljamo, in jih približa našemu srcu.

Iz Newmanovih duhovnih spisov

Kraljica vseh svetnikov – prosi za nas!

Sveti Janez Henrik Newman – prosi za nas!